

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Romana Fremra a soudců Mgr. Jany Kajzrové a Mgr. Jana Podaného ve věci

žalobce: **P. J.**, narozený 1. [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Ondřejem Hálou
sídlem Plynářská 671, 280 02 Kolín

proti
žalované: **B.** [redacted] **advokátní kancelář, s.r.o.**, IČO [redacted]
sídlem [redacted]
zastoupená advokátkou Mgr. Gabrielou Hulinovou Pitrovou, MBA
sídlem Voctářova 2497/18, 180 00 Praha 8

o omluvu a zaplacení 7 192 874,78 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti výroku II. až IV. rozsudku Okresního soudu v Rakovníku č.j. 8 C 189/2021-208 ze dne 3.2.2023

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se v napadeném výroku III. mění tak, že žalovaná je povinna zaslat na adresu zástupce žalobce Mgr. Ondřeje Hály, advokáta se sídlem Plynářská 671, Kolín, písemnou omluvu žalobci ve znění: „*Společnost B. [redacted] advokátní kancelář, s.r.o., IČO [redacted] se sídlem [redacted] se tímto panu P. J. [redacted] omlouvá za jednání Mgr. E. [redacted] B. [redacted] advokáta, učiněné v rozporu s pravidly profesionální etiky advokátů, kdy mu tento především dlouhodobě zamlčoval informace o skutečném stavu právní věci a o tom, že pochybil, zmeškal lhůtu a zapříčinil tím nemožnost přezkumu prvoinstančního rozsudku odvolacím soudem.*“
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se v napadeném výroku II. potvrzuje.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Šeborová

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Okresního soudu v Rakovníku č.j. 8 C 189/2021-208 ze dne 3.2.2023 (dále jen „rozsudek soudu prvního stupně“), byla žalované uložena povinnost zaplatit žalobci částku ve výši 1 102 747,86 Kč spolu s úroky z prodlení ve výši 8,25 % ročně z částky 1 102 747,86 Kč od 2.1.2021 do zaplacení (výrok I.). Co do částky 6 090 126,92 Kč, úroků z prodlení ve výši 8,25 % ročně z částky 3 135 027,09 Kč od 2.1.2021 do zaplacení, ve výši 8,5 % ročně z částky 2 789 322,61 Kč od 1.12.2021 do zaplacení a ve výši 15 % ročně z částky 165 777,22 Kč od 2.9.2022 do zaplacení byla žaloba zamítnuta (výrok II.). Dále soud prvního stupně zamítl žalobu v části, v níž se žalobce domáhal, aby žalované byla uložena povinnost zaslat na adresu jeho zástupce Mgr. Ondřeje Hály, advokáta se sídlem Plynářská 671, Kolín, písemnou omluvu ve znění: „Já, Mgr. E. B. advokát, společník B. advokátní kancelář, s. r. o., IČO se sídlem se tímto panu P. J. omlouvám za své jednání učiněné v rozporu s pravidly profesionální etiky advokátů, kdy jsem mu především dlouhodobě zamlčoval informace o skutečném stavu právní věci a o tom, že jsem pochybil, zmeškal lhůtu a zapříčinil tím nemožnost přezkumu prvoinstančního rozsudku odvolacím soudem“ (výrok III.), a uložil žalobci povinnost zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku 63 356 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupkyne žalované (výrok IV.).
2. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že nárok žalobce na náhradu škody je opodstatněný pouze v dílčích částech, jejichž součet je obsahem výroku I. rozsudku soudu prvního stupně. Vyšel z toho, že žalobce byl dříve v řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 79 Cm 213/2012 jako žalovaný zastoupen advokátem Mgr. B. který vykonává advokacii prostřednictvím žalované (dále též jen „advokát“), která za jeho jednání odpovídá. Nebylo sporu o tom, že v rámci tohoto zastupování advokát neinformoval klienta – žalovaného (nyní žalobce) o povinnosti uhradit ve stanovené lhůtě soudní poplatky za odvolání proti věcně nepříznivému rozsudku, o osvobození od soudních poplatků požádal pozdě, takže odvolací řízení bylo ve vztahu k odvolání klienta (nyní žalobce) zastaveno, takže žalobci (tehdy žalovanému) byla pravomocně uložena povinnost k plnění. Advokát neinformoval klienta ale ani o tomto zastavení, naopak ho ujistoval, že se věc stále projednává, což vedlo až k nařízení exekuce proti žalobci. Uvedený advokát se v této době podílel i na zajišťování hypotečního úvěru klienta, který po nařízení exekuce nemohl být realizován. Z důvodu uvedených pochybení tak soud prvního stupně shledal odpovědnost advokáta za škodu žalobci způsobenou, a to v rozsahu nákladů exekuce, které by jinak nebyly vznikly, v celkové výši 525 115,80 Kč, a v rozsahu marných nákladů na sjednání hypotečního úvěru v celkové výši 77 632,06 Kč. Dále soud prvního stupně ve výroku I. přiznal žalobci i náhradu za nemajetkovou újmu ve výši 500 000 Kč. Vyšel z obdobného případu projednávaného Nejvyšším soudem pod sp. zn. 25 Cdo 1907/2021 a zohlednil, že Mgr. B. „velmi hrubým způsobem porušil povinnosti advokáta, když úmyslně zatajil stav odvolacího řízení, a i poté, co již jasně vyšlo najevo, že k vymožení pravomocně přiznané pohledávky byla nařízena exekuce, se snažil u žalobce vzbudit dojem, že došlo k pochybení na straně soudu. Realita, se kterou byl žalobce náhle konfrontován, představovala nečekaný a intenzivní zásah do jeho soukromého a rodinného života, přičemž nejenže ztratil možnost vlastního bydlení, plánovaného pro rozšiřující se rodinu, což mělo jisté dopady i v manželství, ale upadl také do dlouhodobých depresí a obav o budoucnost, kvůli kterým stále dochází na psychoterapie.“ Naproti tomu soud prvního stupně zamítl nárok na morální satisfakci v podobě omluvy soukromým dopisem, to však „jen z toho důvodu, že byla formulována jako omluva přímo Mgr. E. B. ačkoli žalována byla advokátní kancelář.“ Větší náhradu nemajetkové újmy soud prvního stupně ale také nepřiznal, byť žalobce požadoval dalších 3 500 000 Kč, neboť tak vysokou náhradu považoval za nepřiměřenou. Dále soud prvního stupně zamítl v celém rozsahu žalobu v té části, v níž žalobce požadoval náhradu škody ve výši

pohledávky, jejíž zaplacení, včetně příslušenství, mu bylo uloženo ve shora uvedeném předchozím řízení. Uzavřel, že žalobce již v řízení před Městským soudem v Praze ohledně této pohledávky (v prvním stupni) neunesl důkazní břemeno, že jednal s péčí řádného hospodáře, což byl správný závěr soudu prvního stupně, přičemž Mgr. B. [REDAKCE] žalobce v této části řízení nezastupoval, zastoupení převzal až v odvolacím řízení. Z toho důvodu, i kdyby Mgr. B. [REDAKCE] splnil své povinnosti a včas informoval žalobce o nutnosti uhradit soudní poplatek, příp. sám včas podal žádost o osvobození od soudních poplatků, odvolání žalobce by podle soudu prvního stupně (s největší pravděpodobností) nebylo u odvolacího soudu úspěšné, takže mezi pochybením advokáta a vznikem dluhu žalobce (škody) není příčinná souvislost. Podle výsledku řízení pak soud prvního stupně přiznal žalované právo na náhradu alikvotní části nákladů řízení v rozsahu 70%, jak podrobně vyčíslil.

3. Proti tomuto rozsudku soudu prvního stupně podali včasné odvolání původně oba účastníci, žalobce v rozsahu jemu nepříznivých výroků II. až IV., žalovaná v rozsahu výroků I. a IV. Vzhledem k tomu, že žalovaná nezaplatila za své odvolání soudní poplatek, rozhodl soud prvního stupně usnesením č.j. 8 C 189/2021-250 ze dne 16.6.2023 o tom, že řízení o odvolání žalované se zastavuje a že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (rozuměno této části odvolacího řízení). Usnesení nabylo právní moci dnem 8.7.2023, čímž jsou oba účastníci i odvolací soud vázáni, byť o náhradě nákladů odvolacího řízení soud prvního stupně rozhodovat neměl (srov. § 151 o.s.ř.). Odvolací soud se tak odvoláním žalované vůbec nezabýval, a to ani při posuzování otázky náhrady nákladů odvolacího řízení (viz níže). Právní moci tak nabyly i oddělitelný výrok I. rozsudku soudu prvního stupně (srov. § 206 o.s.ř.).
4. Žalobce ve svém odvolání brojil primárně proti (podle žalobce chybnému) závěru soudu prvního stupně, že pochybení advokáta v odvolacím řízení (v předchozí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 79 Cm 213/2012 – dále též jen jako „původní“ či „předchozí“ řízení) nebylo v příčinné souvislosti s pravomocným uložením platební povinnosti žalobci ve výši 1 562 448 Kč s úrokem z prodlení (kapitalizovaným k datu žaloby, resp. její změny, částkou 1 018 621,92 Kč). Uvedl, že důkazní břemeno na něj nemělo být s ohledem na okolnosti věci vůbec v původním řízení přeneseno, proto odvolací soud neměl v původním řízení vůbec přezkoumávat, zda žalobce toto břemeno unesl či nikoliv. Poukázal na okolnosti uvedené předchozí věci, kdy se svými společníky ve společnosti F. [REDAKCE] s.r.o. založené v době studií měli blízký přátelský vztah a vedení společnosti bylo neformální, včetně jejího účetnictví. Jeden ze společníků pak společnost využil k vymáhání vykonstruované škody v milionové výši po části bývalých jednatelů, včetně žalobce. Přestože bývalí jednatelé společnosti již neměli přístup k jejímu účetnictví a nemohli se tak kvalifikovaně bránit, společnost vůči nim byla v předchozím řízení úspěšná jen částečně. Vynaložení většiny vybrané hotovosti na úhrady závazků společnosti nebylo v předchozím řízení prokázáno jen proto, že výběry z účtů přesně nekorespondovaly s platbami jednotlivých faktur. Podle žalobce měla uvedená společnost pro případný přenos důkazního břemene na bývalé jednatele nejprve „alespoň rámcově prokázat vznik škody na straně společnosti,“ což se podle žalobce nestalo. K tomu odkázal na dostupnou judikaturu. Žaloba byla podle žalobce zjevně šikanózní a byla založena na tom, že se podklady k jednotlivým platbám nedohledají. Nešlo o žádné neobvyklé transakce nebo zásadní transakce, kde k přenosu důkazního břemene může dojít. Proto se soud prvního stupně v této věci měl podle žalobce zabývat tím, zda v původním řízení byla správně posouzena otázka rozložení důkazního břemene a zda vůbec mělo být postupováno podle § 194 odst. 5 obchodního zákoníku, neboť jde o případ „přínejmenším hraniční.“ Uvedl, že v případě běžného provozu společnosti, kdy není na první pohled zřejmé porušení právních předpisů či závazných pravidel společnosti, ani že újma této společnosti vznikla, nelze podle žalobce aplikovat § 135 odst. 2 ve spojení s § 194 odst. 5 obchodního zákoníku, jak uvedl i vrchní soud v původním řízení. Žalobce v tomto směru z rozsudku Vrchního soudu v předchozí věci citoval vybrané pasáže odůvodnění. Žalobce má za to že, „kdyby otázka dělení důkazního břemene byla odvoláním žalobce otevřena a přezkoumána

odvolacím soudem,“ byla by to naopak společnost F [REDACTED], kdo by v řízení neunesl důkazní břemeno, když ani v hrubých rysech neprokázala újmu na straně společnosti. Uvedl, že s chybným vedením účetnictví není automaticky spojena škoda na straně společnosti. Podle žalobce tedy odvolací řízení „rozhodně nebylo předem ztraceno.“

5. Dále žalobce argumentoval tím, že v případném odvolacím řízení by bylo možné zohlednit, že postup společnosti byl v rozporu s dobrými mravy, neboť společnost se snažila získat prospěch z vlastního nepoctivého jednání. Uvedl, že on (žalobce) a další jednatel (pan K [REDACTED]) dobrovolně odstoupili ze svých funkcí a za velmi nízké až symbolické částky převedli své podíly ve společnosti, která obratem podala proti nim žalobu. Kupní cena podílů byla dohodnuta při vědomí o stavu společnosti, a proto rozhodnutí vymáhat náhradu škody po bývalých jednatelech představuje podle žalobce rozpor s dobrými mravy. Takto vnímal nároky uvedené společností v předchozím řízení jako nespravedlivé nejen žalobce a další jednatel a společník pan K [REDACTED] ale i „soudy, které v původním řízení rozhodovaly.“ Žalobce je proto přesvědčen, že by „zamítnutí žaloby pro rozpor s dobrými mravy byl býval nakloněn i tehdejší odvolací soud, kdyby žalobci nepříznivé rozhodnutí mohlo být přezkoumáno.“ V tomto směru žalobce namítal, že soud prvního stupně neprovedl k důkazu obsah původního spisu a že jeho závěr o neprokázání příčinné souvislosti mezi pochybením žalované a vznikem škody byl proto překvapivý.
6. Pokud jde o nemajetkovou újmu, z níž soud prvního stupně žalobci přiznal pouze část, argumentoval žalobce tím, že se soud prvního stupně ve vztahu k výši přiměřeného zadostiučinění nevypořádal s řadou tvrzených a prokázaných skutečností a specifických okolností věci, například s tím, že se žalobce „o nařízení exekuce dozvěděl právě v době narození svého syna,“ jak bylo prokázáno rodným listem a výpovědí manželky. Žalobce se tak „namísto radostných chvil strávených s novorozeným synem a svou rodinou musel vyrovnávat se zjištěními ohledně exekuce“ a s celou situací, v níž se „nečekane ocitl.“ Takový zásah do života rodiče je stěžejně vyčíslitelný a podle žalobce měl být „více zohledněn.“ Referenční rozsudek, na který poukázal soud prvního stupně, není podle žalobce na danou věc po skutkové stránce přílehlavý. Dále mělo být zohledněno, že žalobci byly soudním exekutorem „zablokovány všechny bankovní účty,“ a žalobce se tak v adventním období ocitl „prakticky bez jakýchkoliv prostředků.“ Žalobce měl také „oprávněné obavy o sebe i svou rodinu, když jeho příbuzné začali obcházet vymahači,“ jak bylo také prokázáno. V tomto směru žalobce vytkl soudu prvního stupně, že neprovedl účastnický výsledek žalobce ani k otázce „ztráty dobrého jména žalobce“ a v otázce „negativních dopadů v pracovní sféře jeho života.“ Soud prvního stupně v tomto směru žalobce také nepoučil podle § 118 a odst. 3 o.s.ř. o důkazním břemenu, a jeho rozhodnutí je proto překvapivé. Navíc se žalobce domnívá, že by soudy v České republice měly za nemajetkovou újmu obecně přiznávat vyšší částky, než obecně přiznávají.
7. Pokud jde o požadovanou omluvu, postupoval soud prvního stupně podle žalobce „nepřiměřeně formalisticky,“ pokud nedostatek spočíval jen v tom, že byla formulována jménem Mgr. B [REDACTED], ačkoliv bylo zřejmé, kdo (žalovaná) a komu (žalobci) se má omluvit a za co (za jednání Mgr. B [REDACTED]). Soud prvního stupně tedy mohl uvedený formulační nedostatek žalobního petitu odstranit, neboť se tím nezměnil jeho význam a podstata. K tomu žalobce opět odkázal na konkrétní rozhodnutí Nejvyššího soudu, podle nichž může soud upravit znění petitu, včetně navržené omluvy tak, aby odpovídala „prokázanému závadnému jednání žalované a smyslu institutu omluvy jako takovému.“ Může tedy vypustit určité slovní spojení či celou větu či znění omluvy konkretizovat, což soud prvního stupně neučinil. Proto navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadené části změnil a žalobě v celém rozsahu vyhověl.
8. Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že soud prvního stupně rozhodl správně, neboť v předchozím řízení nebyl důvod ke změně v rozdělení důkazního břemene. Navíc lze podle žalované předpokládat, že žalobce by ani nebyl od soudního poplatku osvobozen, a pokud současně avizoval, že peníze na poplatek nemá, tak ani není jisté, že by vůbec k projednání jeho odvolání došlo. Proto navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

9. Krajský soud v Praze jako soud odvolací po zjištění, že odvolání je podáno včas, oprávněnou osobou a proti rozhodnutí soudu prvního stupně, proti kterému je odvolání přípustné, přezkoumal v rozsahu podaného odvolání rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“), a shledal odvolání žalobce opodstatněným jen částečně.
10. Z hlediska skutkových zjištění odvolací soud především poznamenává, že rozhodné skutečnosti mezi účastníky ani nejsou sporné, žalovaná si je zjištěných (shora uvedených) pochybení advokáta Mgr. B. [redacted] při zastupování žalobce v předchozím řízení u Městského soudu v Praze vědoma, včetně následného zatajování reálné procesní situace před klientem (žalobcem). V podrobnostech odvolací soud odkazuje na odůvodnění soudu prvního stupně, kterému nelze v tomto směru nic vytknout. Z toho ostatně resultují již pravomocně přiznané nároky žalobce. Žalobce nezpochybňoval ani dílčí závěr soudu prvního stupně, že navzdory výzvě a poučení soudu prvního stupně nebylo prokázáno, že by žalobce vynaložil (marně) částku 9 057 Kč za právní služby JUDr. Jany Markové, takže tyto náklady majetkovou škodu netvoří.
11. Spor, včetně odvolacích námitek, tkví spíše v právním posouzení věci, tedy v rozsahu nároků, které žalobci z popsáných pochybení advokáta skutečně vznikly.
12. Odvolací soud proto v intencích § 213 o.s.ř. doplnil dokazování pouze obsahem připojeného spisu Městského soudu v Praze sp. zn. 79 Cm 213/2012, a to právě k otázce procesní situace v daném řízení v okamžiku, kdy Mgr. B. [redacted] zastupování žalobce (tehdy žalovaného) převzal, tedy k otázce, zda bylo možné (pravděpodobně) při správném postupu advokáta v odvolacím řízení dosáhnout pro klienta (žalobce) výhodnějšího rozhodnutí.
13. V tomto směru je klíčové, že v předchozím řízení se žalobce (tehdy jeden z žalovaných) zodpovídal vůči společnosti F. [redacted] z činnosti jednatele, zda tuto vykonával s péčí řádného hospodáře či nikoli a zda společností způsobil tvrzeňou škodu. Už proto nemůže být podstatné, zda a za jakou cenu prodal svůj podíl, neboť vztah z kupní smlouvy je vztahem mezi jinými osobami (společníky). V rámci projednávání sporu byl žalobce v předchozím řízení soudem prvního stupně opakovaně podle § 118a odst. 1, 3 o.s.ř. vyzván, aby doplnil tvrzení a důkazy k prokázání, že ve výpisu z banky označené částky, které z účtu společnosti vybral v hotovosti, nebo převedl na svůj účet, popř. na účet třetí osoby, byly použity v rámci činnosti společnosti F. [redacted] či nikoli. To z velké části nesplnil, protože byl oproti dalšímu žalovanému I. [redacted] K. [redacted] více pasivní. V této fázi ale Mgr. B. [redacted] žalobce nezastupoval, o tom není sporu. Soud prvního stupně se nicméně obranou obou žalovaných podrobně zabýval a navzdory skutečnosti, že neměli k dispozici účetnictví společnosti, dospěl k závěru, že některé výdaje byly ve prospěch uvedené společnosti vynaloženy a v tomto rozsahu bylo řízení zastaveno, popř. byla žaloba zamítnuta. To však neznamená, že ostatní výdaje, u nichž řádné hospodaření zjištěno nebylo, byly stejného druhu, zejména pokud nešlo jen o ojedinělé drobné provozní výdaje, jak žalobce tvrdí. Proto žalobě částečně vyhověl. V tomto směru není třeba opakovat celý obsah uvedeného spisu a průběh řízení, odvolací soud odkazuje především na obsah rozhodnutí soudu prvního stupně i odvolacího soudu v předchozí věci, s nimiž se ztotožňuje. Aktuální žaloba se naopak snaží předestřít odlišné skutkové okolnosti, než byly v předchozím řízení zjištěny.
14. Pokud žalobce nyní v odvolání tvrdí, že celá předchozí věc by byla posouzena jinak, kdyby došlo na jeho odvolání, má odvolací soud za to, že tomu tak není. Řádné poučení soudu prvního stupně podle § 118a o.s.ř. a podle § 118b o.s.ř. a § 119a o.s.ř. předně vyloučilo potenciální skutkové novoty v odvolacím řízení, na něž by mohl Mgr. B. [redacted] jako nový zástupce poukázat (srov. § 205a o.s.ř. a princip koncentrace a neúplné apelace). V obsahu odvolání, které za žalobce (tehdy žalovaného) Mgr. B. [redacted] podal, také žádné novoty nejsou. Jde tedy pouze o argumenty právní.
15. Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací, uvedený rozsudek soudu prvního stupně dokonce přezkoumával, byť jen v rozsahu odvolání žalobkyně, tedy věcně jen v jí nepříznivých

(zamítavých) výrocích V. a VI. Jakkoliv se tedy Vrchní soud v Praze nemohl závazně vyjádřit k odvolacím námitkám žalovaných v té části, kterou věcně nepřezkoumával, nelze přehlédnout, že se vyjádřil k odvolacím námitkám žalující společnosti a k argumentaci žalovaných před soudem prvního stupně a ve skutečnosti aproboval postup soudu prvního stupně co do jeho skutkových zjištění i co do jeho právních závěrů, včetně dělení důkazního břemene. Pokud tedy žalobce (tehdy žalovaný) v aktuální odvolání cituje některé žalobci příznivé závěry Vrchního soudu, pak přehlídí, že šlo o závěry dílčí, které žalobce vytrhává je z kontextu skutečného obsahu a významu rozhodnutí. Ve skutečnosti žádá jeho revizi. Vrchní soud v Praze sice potvrdil, že šlo o „hraniční případ,“ nicméně se ve skutečnosti ztotožnil s tím, že existence újmy na straně společnosti „byla v hrubých rysech prokázána“ a že jde o důsledek jednání bývalých jednatelů, takže soud prvního stupně při dělení důkazního břemene „neučinil chybu.“ Z tohoto důvodu měli žalovaní (nyní žalobce) „povinnost prokázat, že jednali s péčí řádného hospodáře,“ což se jim zcela nepodařilo, takže „své důkazní břemeno neunesli.“ Vrchní soud tedy již explicitně nepřisvědčil argumentaci, že podmínky pro takové rozdělení důkazního břemene nebyly naplněny, jak se nyní snaží žalobce předestřít. Ačkoliv Vrchní soud v Praze podrobně vypořádal jednotlivé argumenty obou stran, nepřisvědčil ani závěru, že by žaloba byla šikanózní nebo v rozporu s dobrými mravy. Na tom jeho závěry v části zamítnutí žaloby v předchozím řízení vůbec nestojí. Představa žalobce (tehdy žalovaného), že by odvolací soud svůj náhled na věc v důsledku odvolání žalovaných zcela změnil, kdyby odvolání žalobce (tehdy žalovaného) projednal, je jen spekulativní, výsledkům předchozího řízení vůbec neodpovídá a ani odvolací soud v této věci se s touto argumentací neztotožňuje, postupoval by stejně. Situaci ve společnosti, jak byla v předchozím řízení zjištěna, nelze podřadit pod „neformální“ vztahy či způsob vedení, ani pod prosté nedostatky ve vedení účetnictví, jak se žalobce nyní snaž předestřít.

16. Podle § 16 odst. 1 a 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“), je advokát povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a řídit se jeho pokyny. Pokyny klienta však není vázán, jsou-li v rozporu s právním nebo stavovským předpisem, o tom je advokát povinen klienta přiměřeně poučit. Při výkonu advokacie je advokát povinen jednat čestně a svědomitě, je povinen využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.
17. Podle § 24 odst. 1 a 2 zákona o advokacii advokát odpovídá klientovi za škodu, kterou mu způsobil v souvislosti s výkonem advokacie. Advokát odpovídá za škodu způsobenou klientovi i tehdy, byla-li škoda způsobena v souvislosti s výkonem advokacie jeho zástupcem nebo jiným jeho zaměstnancem než zaměstnaným advokátem; odpovědnost těchto osob za škodu způsobenou zaměstnavateli podle zvláštních právních předpisů tím není dotčena. Vykonává-li advokát advokacii ve společnosti nebo v zahraniční společnosti, odpovídá klientovi za škodu podle odstavce 1 tato společnost nebo zahraniční společnost.
18. Podle § 24 odst. 4 zákona o advokacii se advokát nebo společnost anebo zahraniční společnost odpovědnosti podle odstavců 1 až 3 zproští, prokáží-li, že škodě nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na nich požadovat.
19. Podle § 2910 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (dále jen „o.z.“) škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva.
20. Podle § 2911 o.z. způsobil-li škůdce poškozenému škodu porušením zákonné povinnosti, má se za to, že škodu zavinil z nedbalosti.
21. Podle § 2894 odst. 2 o.z. nebyla-li povinnost odčinit jinému nemajetkovou újmu výslovně ujednána, postihuje škůdce, jen stanoví-li to zvlášť zákon. V takových případech se povinnost

nahradiť nemajetkovou újmu poskytnutím zadostiučinění posoudí obdobně podle ustanovení o povinnosti nahradit škodu.

22. Podle § 2951 odst. 2 o.z. se nemajetková újma odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.
23. Podle § 2956 o.z. vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu, chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy.
24. Podle § 2971 o.z. odůvodňují-li to zvláštní okolnosti, za nichž škůdce způsobil újmu protiprávním činem, zejména porušil-li z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, anebo způsobil-li újmu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvlášť zavrženíhodné, nahradí škůdce též nemajetkovou újmu každému, kdo způsobenou újmu důvodně pocítuje jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit.
25. Podle § 81 o.z. je chráněna osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého. Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.
26. Úprava odpovědnosti za škodu způsobenou advokátem v souvislosti s výkonem advokacie vychází z odpovědnosti bez zřetele na zavinění (jde o objektivní odpovědnost) a je založena na současném splnění předpokladů, jimiž jsou nesprávný výkon advokacie, vznik škody a příčinná souvislost mezi nesprávným výkonem advokacie a vznikem škody. Podmínku, že výkon advokacie nebyl advokátem činěn řádně, je třeba posuzovat z hlediska ustanovení § 16 zákona o advokacii (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1862/2001).
27. Soudu prvního stupně lze přisvědčit v tom, že příčinná souvislost mezi pochybením advokáta při výkonu advokacie a vznikem škody je dána tehdy, jestliže nebyť pochybení advokáta, byl by jeho klient (poškozený) v soudním řízení úspěšný, a že důkazní břemeno v tomto směru leží na poškozeném, který musí prokázat, že jeho právo na plnění proti dlužníkovi existovalo a že při řádném výkonu advokacie by se svého práva domohl, nebo naopak, že právo jeho věřitele neexistovalo a že by se věřitel při řádném výkonu advokacie tohoto domnělého práva nedomohl. V řízení o náhradu škody způsobené advokátem tedy soud jako předběžnou otázku řeší, zda by poškozený při řádném postupu advokáta s žalobou u soudu opravdu uspěl (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 2533/2007 nebo sp. zn. 25 Cdo 1862/2001 a řadu dalších), což platí i pro obranu poškozeného.
28. Jinými slovy, samotný nesprávný výkon advokacie k úspěchu žaloby na náhradu škody proti advokátu nestačí, a to například proto, že žalobce toto pochybení (více pochybení) jako žalobní důvod nevymezil, nebo proto, že pochybení nevedlo k vymezené škodě, ale k jiné škodě, která nebyla předmětem řízení, popř. nevedlo k žádné škodě, byť by vymezená škoda objektivně vznikla, pokud vznikla ve skutečnosti z jiného důvodu, což je právě tento případ.
29. Vyloučena ostatně není ani verze, že nejde o žádnou škodu, ale o plnění skutečné právní povinnosti klienta, kterou advokát ani správným výkonem advokacie nemohl odvrátit, prostě proto, že žalobce (tehdy žalovaný) nejen neprokázal vynaložení části prostředků ve prospěch společnosti, takže se neví, co s nimi učinil, jak shora uvedeno, ale že tuto část prostředků ve prospěch společnosti ani ve skutečnosti nevynaložil, přisvojil si je, což advokátovi skutečně nelze vyčítat.
30. V daném případě pochybení advokáta spočívalo v opožděné žádosti o osvobození klienta (nyní žalobce) od soudních poplatků, resp. ve včasném neuhrazení poplatku, takže žalobce v předchozím řízení pozbyl možnost přezkumu rozsudku soudu prvního stupně odvolacím

soudem. Neobstojí samozřejmě spekulace žalované, že žalobce by v předchozím řízení soudní poplatek stejně nezaplatil, protože peníze neměl, nebo platit nechtěl, takže by k věcnému přezkumu rozsudku soudu prvního stupně stejně nedošlo. Pokud žalobce příležitost zaplatit nebo požádat o osvobození vinou advokáta vůbec nedostal, nelze mu zastavení předchozího odvolacího řízení přičítat.

31. Odvolací soud ale nesdílí představu žalobce, že by se v uvedeném předchozím řízení byl býval domohl lepšího právního postavení, byť jen zčásti, jak shora uvedeno. Proto je správný závěr soudu prvního stupně, že mezi neúspěchem žalobce (tehdy žalovaného) v předchozím řízení a nesporným pochybením advokáta Mgr. B. [redacted] není příčinná souvislost. V této části tedy žalovaná žalobci za škodu (odpovídající žalobci pravomocným rozsudkem uloženému peněžitému plnění s příslušenstvím) neodpovídá. Pokud někdo relevantně pochybil, byl to sám žalobce, popř. jeho zástupce v předchozím řízení ve fázi před soudem prvního stupně. V odvolacím řízení již žádný zvrat nebylo možné očekávat.
32. V této části uplatněných nároků lze shrnout, že soud prvního stupně i odvolací soud v předchozím řízení podrobně vypořádal obranu žalovaných (nyní žalobce) a dospěl k závěru, který odvolací argumenty žalobce v tomto řízení vylučuje. Podle konkrétních skutkových zjištění není žalobcem nyní označená judikatura na věc přílehlavá, neboť šlo i o nestandardní, ničím reálně neodůvodněné a nedoložené platby, ve větším objemu, takže existence újmy na straně společnosti „byla v hrubých rysech prokázána.“ Pokud byl rozsudek soudu prvního stupně v zamítavé části v předchozím řízení potvrzen, nestalo se tak z důvodů nyní prezentovaných žalobcem, např. proto, že nárok společnosti je nemravný, jak nyní nově žalobce tvrdí, nebo že je šikanózní, nebo že soud prvního stupně chybně pracoval s rozložením důkazního břemene (viz výše). Odvolací soud v předchozím řízení podrobně vysvětlil, proč je tomu jinak a odvolací soud v tomto řízení se s těmito argumenty ztotožňuje. V tomto řízení se žalobce v zásadě domáhá, aby odvolací soud při řešení předběžné otázky revidoval předchozí rozsudky příslušných soudů a popřel pravomocně přiznaný nárok uvedené společnosti. K tomu ale odvolací soud, stejně jako soud prvního stupně, nevidí za popsanych okolností věcně žádný prostor a pro zjednodušení zcela odkazuje na právní úpravu a judikaturu citovanou v uvedených rozhodnutích z předchozího řízení.
33. Jinou otázkou jsou následná pochybení advokáta Mgr. B. [redacted] spojená s úmyslným zamlčováním skutečné procesní situace předchozího řízení, zastírání nastalého pochybení, a to až do okamžiku postižení majetku žalobce exekucí, jak správně zjistil soud prvního stupně. To lze považovat za úmyslné porušení povinností advokáta při zastupování klienta zvláště hrubým způsobem. Zastírání skutečného stavu věci či dokonce přímé lhaní flagrantně porušuje základní (důležitou) povinnost advokáta jednat čestně a svědomitě a ve prospěch klienta. To zakládá odpovědnost žalované za vznik nemajetkové újmy žalobce podle § 2971 o.z. Pokud je právem sankcionována hrubá nedbalost škůdce, musí to tím spíše platit pro porušení úmyslné. Odkaz soudu prvního stupně na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1907/2021 je zcela přílehlavý i co do srovnatelných skutkových okolností, dále lze odkázat na navazující rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 1436/2022. Nemajetková újma se odčiní poskytnutím přiměřeného zadostiučinění, typicky omluvou, a v případě, kdy takový způsob zadostiučinění nelze považovat za dostatečný, lze poskytnout i peněžitou náhradu takové újmy (srov. § 2951 odst. 2 o.z.), obdobně jako je tomu při ochraně osobnosti (srov. § 81 a násl. o.z.).
34. Zde se odvolací soud neztotožnil s postupem soudu prvního stupně, který lze ve vztahu k požadované omluvě vskutku označit za příliš formalistický. Z obsahu žaloby je od počátku nepochybné, že je podána proti žalované (advokátní kanceláři) a z jakých důvodů tato za jednání advokáta, který je jejím společníkem, odpovídá (srov. § 15 odst. 4 zákona o advokacii), a že to má být žalovaná, kdo se má žalobci omluvit (omluvu zaslat). Pokud byl text omluvy formulován tak, jako by se omlouval sám advokát, šlo ve skutečnosti o nesoulad mezi navrhovaným petitem a žalobními tvrzeními, resp. o neurčitost žalobního petitu, nikoli o jiný nárok, což je nedostatek

snadno odstranitelný postupem podle § 43 o.s.ř. Pokud soud prvního stupně tento nedostatek neodstranil, zatížil řízení vadou, která v této části způsobila nesprávné rozhodnutí ve věci, nicméně stále jde o vadu snadno odstranitelnou v odvolacím řízení a nikoli o důvod pro zrušení rozhodnutí. Žalobce uvedenou vadu odstranil přeformulováním požadované omluvy, navíc lze jeho argumentaci přisvědčit i co do jím citované judikatury umožňující soudu přeformulovat žalobní žádání do výroku rozsudku z vlastní iniciativy, není-li tím měněna podstata toho, čeho se žalobce v řízení domáhal. To je ustálená soudní praxe. V případě požadované omluvy navíc soudní praxe připouští i obsahové úpravy omluv ze strany soudu, neboť přesným zněním omluvy soud není vázán. Proto také odvolací soud dále upřesnil i text již upřesněné omluvy co do aktuálně správného označení žalované.

35. Požadovaná písemná omluva doporučeným dopisem představuje podle názoru odvolacího soudu zcela přiměřené (minimální) zadostiučinění. Omluva je minimem prosté mezilidské slušnosti vždy, pokud se někdo dopustí něčeho nesprávného či nemravného, čím jinému uškodí. Tím spíše to platí, pokud jde o něco protiprávního, natož hrubě. Obsah omluvy také není nijak excesivní, naopak odpovídá všemu, co bylo v řízení zjištěno.
36. Soud prvního stupně nepochybil, pokud přiznal i náhradu nemajetkové újmy v penězích, neboť omluvu nelze považovat s ohledem na shora uvedené okolnosti věci za dostatečné zadostiučinění. V tomto smyslu byl odvolací soud vázán rozsahem plnění, které bylo žalobci na tento dílčí nárok již přiznáno (500 000 Kč). Vyšší náhradu, jak žalobce požaduje ve svém odvolání, ale nepovažuje odvolací soud za adekvátní tomu, co se žalobci reálně stalo, dokonce ani tomu, co žalobce dále tvrdí a nebyl k tomu vyslechnut. Skutečnost, že se žalobce o exekuci dozvěděl v době narození syna nebo že měl po určitou dobu zablokované účty, že se v jeho okolí a v okolí rodiny objevili vymahači, jak uvádí v odvolání, již nemůže uvedený nárok nijak zvýšit, jde jen o méně podstatné dílčí okolnosti a částka přiznaná soudem prvního stupně tomu již odpovídá. Totéž platí pro poškození dobrého jména, včetně profesní části, uvedenou exekucí.
37. V tomto smyslu je třeba v úvahách soudu o peněžité náhradě udržovat určitou proporcionalitu mezi různými srovnatelnými nároky na náhradu nemajetkové újmy. Nelze přehlédnout, že soudní praxe i při poskytování náhrad za duševní útrapy mnohem závažnější, např. u sekundárních obětí při úmrtí či podstatném poškození zdraví osob blízkých, takové částky mnohdy ani nedosahuje (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1527/2020, 25 Cdo 894/2018 a další), totéž platí u zásahů do osobnostních práv, kde je peněžité náhrada spíše výjimkou, vyhrazenou zvláště závažným a veřejným zásahům. Navíc je třeba připomenout, že žalobce musel být jako každý účastník řízení obecně srozuměn s tím, že v předchozím řízení nemusí být zcela úspěšný a že „nějaká platební povinnost“ mu může být dříve či později uložena. Neexistuje žádné právo na úspěch ve sporu. Žalobce měl jinými slovy prostor a důvod, aby se na takovou situaci připravil, takže nemusel v exekuci, do níž se vinou advokáta dostal, setrvat dlouho.
38. Stesky žalobce, že soudy v České republice obecně přiznávají v těchto případech nízké peněžité náhrady, také nemají valný význam, neboť soud prvního stupně i odvolací soud musí podle konkrétních okolností věci respektovat mantinely nároků dané judikaturou Nejvyššího soudu a Ústavního soudu, se změnami jen na základě případné indexace cenové hladiny reprezentované průměrnou mzdou v národním hospodářství (a jejích násobků). Jinak by šlo o soudní libovůli v rozporu se zásadou vyplývající z § 13 o.z. Není úkolem odvolacího soudu, aby z těchto mantinelů vybočoval a ve prospěch žalobce začal nastolovat „nové trendy“ v jiném řádu náhrad. Pod uvedený nárok také nelze skrývat jiné druhy nároků, které nebyly uplatněny, nebo byly uplatněny neúspěšně.
39. Lze tedy shrnout, že peněžité zadostiučinění přiznané již soudem prvního stupně lze za popsanych okolností považovat za více než dostatečné.
40. Proto odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. ve výroku III. změnil, jak shora uvedeno, zatímco výrok II. jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

41. O náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně bylo třeba s ohledem na změnu rozsudku soudu prvního stupně znovu rozhodnout, a to podle § 224 odst. 1, 2 o.s.ř. ve spojení s § 142 odst. 2 o.s.ř. a § 151 odst. 1 o.s.ř. Žalobce byl v řízení úspěšný co do náhrady nemajetkové újmy omluvou a peněžitou náhradou, jejíž výše ale závisela na úvaze soudu. Ve valné části však neuspěl s náhradou majetkové újmy (škody). Peněžitou a nepeněžitou náhradu nelze zcela exaktně (výpočtově) srovnat, proto odvolací soud uzavřel, že úspěch a neúspěch obou stran je v zásadě shodný a žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal. To platí i v odvolacím řízení, byť předmětem posouzení již nebyly dílčí nároky uvedené ve výroku I.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné, jestliže závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Dovolání je možno podat ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu České republiky, prostřednictvím Okresního soudu v Rakovníku.

Praha 14. prosince 2023

Mgr. Roman FREMR v. r.
předseda senátu